

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33335
Nom	Optimització evolutiva i educativa
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	34 - Optimización evolutiva y educativa	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
VIGUER SEGUI, MARIA PAZ	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Aquesta assignatura aprofundeix en els coneixements i competències treballats en les assignatures *Psicologia del cicle vital I* i *Psicologia del cicle vital II*, i incideix en la vessant de la Psicologia del Desenvolupament aplicada.

La matèria respon a la necessitat de capacitar l'estudiant per a fer intervencions dirigides a optimitzar el desenvolupament. Proporciona coneixements específics sobre com cal promoure, enriquir i maximitzar el potencial humà. A partir de l'anàlisi dels fonaments teòrics i metodològics de l'assignatura, eix sobre el qual es vertebran els restants temes, es fa un recorregut per les diferents etapes evolutives. Per a cadascuna s'aborden les bases teòriques, els procediments i programes d'intervenció més rellevants, i es subratlla la importància d'intervencions globals centrades en la millora del desenvolupament personal i social del subjecte, per tal d'afavorir la consecució de les tasques bàsiques del desenvolupament.

Es pretén que l'estudiant elabore un model conceptual organitzador que anirà construint mitjançant activitats que permeten l'anàlisi, la comprensió i la valoració de la optimització dels canvis biopsicosocials que es produeixen al llarg de la vida. Eixa comprensió global haurà de possibilitar la implementació de programes per aconseguir el desenvolupament òptim del subjecte. Aquests hauran de tenir en compte la variabilitat interindividual i els factors implicats en la mateixa, l'existència de determinats fenòmens associats amb el període del cycle vital en el que es troba la persona i la possibilitat permanent d'optimitzar el desenvolupament individual.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana haver superat de forma satisfactòria les matèries Psicologia del Cycle Vital I i Psicologia del Cycle Vital II.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç d'establir les metes de l'actuació psicològica bàsica en diferents contextos, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats
- Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats
- Saber analitzar el context on es desenvolupen les conductes individuals, els processos grupals i organitzacionals
- Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats
- Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)
- Saber triar les tècniques d'intervenció psicològica adequades per a aconseguir els objectius
- Ser capaç d'utilitzar estratègies i tècniques per a involucrar en la intervenció els destinataris
- Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Saber aplicar estratègies i mètodes d'intervenció sobre els destinataris, sobre els contextos i de manera indirecta a través d'altres persones.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

La nostra finalitat més general es que els i les estudiants elaboren un model mental organitzador, articulat, ric i integrat, de l'optimització del desenvolupament al llarg de tot el cicle vital del subjecte.

De forma específica, l'alumnat ha de ser capaç de:

- Explicar la pluralitat d'enfocaments i models d'intervenció aplicables al desenvolupament humà, i contrastar i integrar les aportacions de les diferents perspectives teòriques sobre l'optimització del desenvolupament.
- Descriure els fonaments conceptuals i metodològics necessaris per a comprendre l'optimització del desenvolupament humà.
- Identificar, analitzar i avaluar les principals tècniques i mètodes de l'optimització Evolutiva.
- Dominar els mètodes i tècniques d'investigació en optimització evolutiva i haver-se iniciat en investigació pràctica.
- Dominar el procediment bàsic de disseny, aplicació i avaluació d'un programa d'intervenció optimitzadora.
- Explicar les bases de l'optimització del desenvolupament en les diferents etapes del cicle vital.
- Descriure els procediments d'intervenció disponibles per optimitzar el desenvolupament humà en les diverses etapes del cicle vital.
- Explicar, analitzar i avaluar l'estructura, els continguts i l'aplicació d'alguns programes d'intervenció en el desenvolupament humà.
- Comprendre l'essència del desenvolupament humà com a procés dialèctic al llarg de tota la vida que sempre pot ser optimitzat.
- Elaborar una visió més articulada i flexible sobre un mateix com persona en desenvolupament, com futur professional amb una responsabilitat ètica cap al seu entorn i com ciutadà que pot aportar la seva acció crítica i creativa en la millora del desenvolupament individual i dels problemes de la comunitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments de la optimització evolutiva i educativa

1. Fonaments conceptuals i metodològics de l'optimització evolutiva i educativa (OEE)

Objecte d'estudi de l'optimització: diferència entre intervenció i optimització. Mètodes i estratègies de IOEE. Procés de IOEE.

2. Història i teories de l'optimització evolutiva i educativa

Perspectiva històrica de IOEE. Principals teories en l'estudi de IOEE.

2. Optimització evolutiva en els inicis de la vida

3. Estimulació i vincle prenatal

Fonaments teòrics, procediments bàsics, programes més representatius i efectes dels programes d'intervenció prenatal.

4. Optimitzant els inicis de la vida: naixement, nadó, i primers dos anys.

Fonaments teòrics, procediments bàsics d'intervenció i programes i iniciatives més representatius d'OEE en els primers dos anys de vida.

3. Optimització evolutiva en la infància i la adolescència

5. Optimització evolutiva en la infància

Bases de la intervenció optimitzadora en la infància. Promoció de la resiliència infantil. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent l'autonomia i la iniciativa.

6. Optimització evolutiva en l'adolescència: els programes de desenvolupament positiu per a joves.

Bases de la intervenció optimitzadora en l'adolescència. Programes de desenvolupament positiu per a joves. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent la identitat personal i la maduresa. Criteris de desenvolupament òptim en adolescents i claus d'èxit de la intervenció.

4. Optimització en la vida adulta i la vellesa

7. Optimització evolutiva en la vida adulta: la intervenció en transicions i crisis como moments de canvi vital

Bases de la intervenció en transicions i crisis. El procés d'ajuda en les transicions: objectius, fases, estratègies d'intervenció. Optimització del desenvolupament personal i social: promovent la intimitat i la generativitat en la vida adulta.

8. Optimització evolutiva en la vellesa: afavorint l'envel·liment òptim

Concepte, criteris i components de l'envel·liment òptim. Procediments d'intervenció i programes d'envel·liment i programes d'envel·liment òptim. Programes intergeneracionals. Àrees bàsiques d'intervenció i optimització del desenvolupament personal i social: promovent la integritat en la vellesa.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,50	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals amb l'objectiu bàsic de facilitar un aprenentatge significatiu dels coneixements implicats en el desenvolupament de les competències pròpies de la matèria.

Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) lectures individuals (3) Realització d'activitats de caràcter pràctic, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d' informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Tutories grupals programades, (6) Avaluació formativa i sumativa.

Com a activitat pràctica es sol·licita el disseny d'una proposta de programa d'intervenció optimitzadora del desenvolupament que serà supervisat pel professorat de la assignatura.

AVALUACIÓ**SISTEMES D'AVALUACIÓ**

ES1. Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant un examen final de qüestions d'assaig (obertes). Recuperable en segona convocatòria.

ES2. Presentació oral i escrita d'informes de treball individual o en grup. Recuperable en segona convocatòria amb una prova escrita.

ES3. Participació en les activitats plantejades al llarg del curs. No recuperable en segona convocatòria.

PONDERACIÓ

- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant examen final (50%).
- Presentació escrita d'un informe individual o en grup (30%).
- Participació activa en les activitats plantejades al llarg del curs (20%).

REQUISITS MÍNIMS

En primera convocatòria:

- Per a superar l'assignatura, serà necessari:

- aconseguir un domini mínim del 50% en l'examen i un domini mínim del 50% en l'apartat informe mitjançant la prova escrita.
- Es mantindrà la nota de l'examen i de l'informe obtinguda en la primera convocatòria que superen els requisits mínims, així com la nota del apartat no recuperable (activitats d'aula). L'alumnat que no hagi fet cap activitat d'aula podrà obtenir una qualificació màxima final de 8 punts en segona convocatòria.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, el professor o professora pot requerir entrevistes individuals o en grup amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

Segons aquesta norma, la nota s'ha d'anotar en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, i s'ha d'ajustar a l'escala de qualificació següent:

- De 0 a 4,9: suspens.
- De 5 a 6,9: aprovat.
- De 7 a 8,9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Només se sumen els diferents apartats que preveu l'avaluació quan s'hagen superat els requisits mínims establerts per a cadascun d'ells.

En l'acta de l'assignatura s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació és **NO PRESENTAT**, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no assoleix els requisits mínims, s'hi fa constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.

- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en algun dels restants apartats, s'hi fa constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En segona convocatòria, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

- Només pot haver-hi l'opció **NO PRESENTAT**, quan l'estudiant/a no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, inclòs entre aquests el de major ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació, però no s'assoleixen els requisits mínims en algun d'aquests apartats, hi ha de constar **SUSPÈS** i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si és el cas de més d'un apartat no superat, hi ha de constar la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera algun dels requisits mínims i falta un apartat d'avaluació, s'hi fa constar **SUSPENS** i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- Si se superen dos apartats d'avaluació, i n'hi ha un tercer en el qual no s'han presentat evidències d'avaluació, s'hi fa constar **SUSPENS** i, com a qualificació, la mitjana de puntuacions, de les quals la part no presentada és 0,0 (màxim possible 4,9).
- Si se supera la prova de major ponderació, però falten evidències en algun dels apartats restants, s'hi fa fer constar **SUSPÈS**. Se sumen les parts i: a) si la suma és inferior a 5, s'hi fa constar aquest resultat; b) si la suma és superior a 5, s'hi fa constar 4,9.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Los recursos informáticos y el resto de herramientas TICs se informaran en clase o en el Aula Virtual / Els recursos informàtics i la resta de ferramentes TICs s'informaran en classe o a l'Aula Virtual
- Viguer, P. (2004). Optimización evolutiva. Fundamentos del desarrollo óptimo. Madrid: Pirámide.
- Gómez, A., Viguer, P., y Cantero, M. J. (2003) Intervención Temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años. Madrid: Pirámide.
- Pérez Blasco, J. (2013). Aprender de los grandes cambios vitales. Valencia: Publicacions de la Universitat de València.

Complementàries

- Referencia c1: Fernández-Ballesteros, R., Caprara, M. G., Iñiguez, J., y García, L. F. (2005). Promoción del envejecimiento activo: efectos del programa "Vivir con Vitalidad". Revista Española de Geriatria y Gerontología, 40 (2), 92-102.
- Referencia c2: Funes, J. (2003). ¿Cómo trabajar con adolescentes sin empezar por considerarlos un problema? Papeles del Psicólogo, 23 (84), 1-8.
- Referencia c3: Hidalgo, M. V., Menéndez, S., López, I., y Sánchez, J. (2004). Nacer a la vida: un programa de apoyo y formación durante la transición a la maternidad y la paternidad. Infancia y Aprendizaje, 27 (4), 407-415.
- Referencia c4: IMSERSO (2011) Libro blanco del envejecimiento activo. Madrid: Instituto de Servicios Sociales.
- Referencia c5: Larson, R. W. (2000). Toward a Psychology of positive youth development. American Psychologist, 55, 170-183.
- Referencia c6: Lerner, R. M., Fisher, C. B., y Weinberg, R. A. (2000). Applying developmental science in the 21 st century: International Scholarship for our times. International Journal of Behavioral Development, 24 (1), 24-29.
- Referencia c7: OMS (2002). Envejecimiento activo: un marco político. Revista Española de Geriatria y Gerontología, 37 (S2), 74-105.
- Referencia c8: Parra, A., Oliva, A., y Antolín, L. (2009). Los programas extraescolares como recurso para fomentar el desarrollo positivo adolescente. Papeles del Psicólogo, 30 (3), 3-13.
- Pertegal, A., Oliva, A., y Hernando, A. (2010). Los programas escolares como promotores del desarrollo positivo adolescente. Cultura y Educación, 22 (1), 53-66..
- Sánchez, M. y Díaz, P. (2005) Los programas intergeneracionales. En S. Pinazo y M. Sánchez (Eds.), Gerontología. Actualización, innovación y propuestas (pp. 393-430). Madrid: Pearson-Prentice-Hall.
- Zacarés, J. J. y Serra, E. (1998). Madurez personal: perspectivas desde la Psicología. Madrid: Pirámide.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts inicialment arreplegats a la guia docent.

2. VOLUMEN DE TRABAJO Y PLANIFICACIÓN TEMPORAL DE LA DOCENCIA

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

Sessions programades en les mateixes dates amb la mateixa durada però donant llibertat a l'estudiantat per a realitzar les activitats programades d'acord amb la seua pròpia programació.

3. METODOLOGIA DOCENT

Les ferramentes que s'utilitzen per a substituir la docència presencial, el seu ús específic i les plataformes tecnològiques emprades són les següents:

- Videoconferència síncrona BBC i/o àudios per a explicar la planificació del treball no presencial i la pràctica final.
- Transparències amb locució per a substituir les lliçons magistrals.
- Pujada de materials a l'Aula virtual.
- Proposta d'activitats per aula virtual per a substituir les activitats d'aula.
- Fòrum en Aula Virtual per a resoldre els dubtes.
- Videoconferència síncrona BBC per a les presentacions de les exposicions de l'alumnat o entrega de les presentacions dels projectes mitjançant powerpoints locutats.
- Organització de tutories a través de Fòrum d'aula virtual per a dubtes i aclariments generals i a través de tutories electròniques per a qüestions que no afecten a tot el grup.

4. AVALUACIÓ

Els sistemes d'avaluació no canvien en relació a la guia docent, però tenint en compte la recomanació d'incrementar el pes de l'avaluació continua, la reponderació dels diferents sistemes d'avaluació és la següent:

- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant examen a través d'una tasca final (25%). Recuperable en segona convocatòria.

- Pràctica (Elaboració i presentació d'un programa d'intervenció optimitzadora) (40%). Recuperable en segona convocatòria mitjançant prova escrita.
- Activitats/tasques (35%) No recuperable en segona convocatòria.

La prova escrita de respostes obertes serà distribuïda en aula virtual com a tasca, consistirà, tal i com estava previst, en xicotets casos d'intervenció optimitzadora. S'entregarà per aula virtual en el termini estipulat per a la realització de l'examen/tasca.

Si el dia/hora de l'examen algun estudiant tinguera dificultats (per fallada de connexió, ...) haurà de contactar immediatament amb el seu professor/a per correu usant el compte @alumni.uv.es, identificant-se i descrivint les dificultats i, el professorat podrà convocar-lo al dia següent de l'examen per a fer una prova oral a través de BBC.

Per a la segona convocatòria es mantindrà la nota de l'examen i de la pràctica obtingudes en la primera convocatòria, si s'ha superat el 50% de la seua puntuació. Addicionalment, es mantindrà la nota obtinguda en l'apartat no recuperable (activitats d'aula).

5. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia recomanada es manté i el professorat proporciona materials a través de l'aula virtual presentacions (power points) locutats o amb notes /audios d'elaboració pròpia, i apunts elaborats pel professorat).